

Intensiveringsprogramma Binnenstedelijke Gebiedstransformaties

Naar toekomstbestendige, ongedeelde, energieneutrale en bereikbare steden

G32

G4

IPO

NEPROM

IVBN

Bouwend Nederland

NVB

TU-Delft

7 september 2017

Intensivering Binnenstedelijke Gebiedstransformaties

Nederland staat door de aanhoudende huishoudensgroei voor omvangrijke, nieuwe verstedelijkingsopgaven. Een belangrijk deel van de daaruit voortvloeiende woningvraag kan en moet binnen bestaande stedelijke agglomeraties gerealiseerd worden, omdat daarmee de economische vitaliteit en de leefbaarheid van onze steden versterkt worden. Bovendien leveren binnenstedelijke gebiedstransformaties belangrijke bijdragen aan de energietransitie, de klimaatadaptie en de verduurzaming van onze gebouwde omgeving.

Binnenstedelijke gebiedstransformaties zijn vaak kostbaar en lastig. Versnelling en opschaling zijn noodzakelijk. Dat lukt alleen als wij als overheden, marktpartijen en kennisinstellingen hier gezamenlijk onze schouders onder zetten en onze krachten bundelen met maatschappelijke organisaties en andere betrokken partijen en burgers.

Onze gezamenlijke ambities en acties hebben wij vastgelegd in dit Intensiveringsprogramma Binnenstedelijke Gebiedstransformaties, dat wij in de komende periode met kracht tot uitvoering willen brengen. Uiteraard liggen er ook belangrijke opgaven buiten bestaand stedelijk gebied, maar die vallen buiten het directe aandachtsveld van dit programma.

Met dit Intensiveringsprogramma beogen wij om binnen vier jaar de volgende betekenisvolle resultaten te bereiken:

- tientallen binnenstedelijke transformatieprojecten, die voorzien in tienduizenden (of meer) nieuwe woningen, zitten in de pijplijn of zijn tot uitvoering gekomen;
- nieuwe werkwijzen en samenwerkingsmodellen zijn ontwikkeld en geïmplementeerd en financiële knelpunten zijn tot een oplossing gebracht, waardoor publieke en private partijen optimaal bijdragen aan beter functionerende leef- en woongebieden binnen de bestaande stad;
- praktijkoplossingen en innovaties zijn uitgewerkt en worden breed toegepast voor wat betreft financiering, bekostiging, betaalbaarheid, samenwerking, energietransitie, duurzaamheid, mobiliteit en segregatie;
- de opgedane kennis en praktijkervaringen zijn breed toegankelijk gemaakt en verankerd bij de kennisinstellingen en in het onderwijs.

Wij zijn ons ervan bewust dat de huishoudensgroei en woningvraag regionaal gedifferentieerd zijn. Dat vraagt van ons dat we een diversiteit aan oplossingen en instrumenten ontwikkelen om lokaal en regionaal maatwerk mogelijk te maken.

Context, aanleiding en achtergrond

Manifest Binnenstedelijke Gebiedstransformaties

Met het Intensiveringsprogramma geven we uitvoering aan de ambities die zijn verwoord in het Manifest dat partijen in maart 2017 ondertekenden. De aanleiding voor het Manifest is de aanhoudend grote vraag naar woningen die nu onvoldoende bediend wordt en onze wens om gezamenlijk te voorzien in voldoende duurzame en betaalbare woningen in een veilige, leefbare en gezonde omgeving door binnenstedelijke gebiedstransformaties te versnellen en op te schalen.

Omvangrijke publieke voorzieningen nodig

Voor dat transformatie van verouderde gebieden naar wonen en de daaraan gerelateerde functies plaats kan vinden moeten vaak eerst omvangrijke publieke voorzieningen getroffen worden. Het betreft onder andere infrastructurele aanpassingen, OV-voorzieningen, grootschalige verwervingen (waaronder het uitkopen van bedrijven) en milieusaneringen. Op omvangrijke, complexe transformatielocaties is het vaak lastig die noodzakelijke (deels bovenplanse) publieke voorzieningen

en ingrepen geheel of grotendeels ten laste te brengen van de opbrengsten uit de opstalontwikkelingen. Dat lukt eigenlijk alleen in zeer gespannen woningmarkten met hoge woningprijzen en dan nog is dat niet vanzelfsprekend.

De meeste marktpartijen stappen alleen in de ontwikkeling en transformatie van dit soort locaties als er voldoende en tijdig zicht is op te behalen rendementen en als de risico's voldoende gemitigeerd worden. Risico's en kansen worden sterk bepaald door publiek handelen. Dit maakt het noodzakelijk om de business cases vanuit een breder perspectief te beschouwen.

Langjarig commitment aangaan en financiële knelpunten oplossen

Met het Intensiveringsprogramma Binnenstedelijke Gebiedstransformaties willen we concrete acties ondernemen om binnenstedelijke gebiedstransformaties te versnellen en op te schalen. Daarbij willen we een basis ontwikkelen voor integrale financiering en bekostiging.

Essentieel is dat marktpartijen en maatschappelijke initiatieven die voor kleinere of grotere gebieden de marktrisico's van ontwikkeling aangaan, van publieke zijde voldoende zekerheid wordt geboden. En omgekeerd, overheden zoeken naar duidelijkheid en zekerheid waar het gaat om de realisatie van publieke wensen en eisen. Dat vraagt om nieuwe samenwerkingsmodellen gericht op langjarige betrokkenheid. Daarbij moeten partijen kunnen handelen op basis van een wervende visie voor de lange termijn, flexibel en aanpasbaar aan veranderingen in de vraag en de financiële mogelijkheden.

Voortbouwen op de City Deal Binnenstedelijk Bouwen en Transformatie

In maart 2016 sloten zeven gemeenten in de Zuidelijke Randstad de City Deal Binnenstedelijk Bouwen en Transformatie met het Rijk, de Provincie Zuid-Holland en enkele andere (vastgoed)organisaties. Het doel van deze City Deal is transformatie aantoonbaar te versnellen door in een aantal pilotgebieden tot een innovatieve werkwijze te komen en daarbij marktkansen te identificeren en beperkingen en belemmeringen te identificeren en weg te nemen. Binnen deze City Deal is een aantal studies uitgevoerd waarvan de resultaten binnen het Intensiveringsprogramma benut kunnen worden.

Inhoud Intensiveringsprogramma

Het Intensiveringsprogramma heeft tot doel om de woningproductie in binnenstedelijke gebiedstransformaties te versnellen en op te schalen en daarbij daadwerkelijk in te spelen op de maatschappelijke vraag. Wij nemen hiermee onze verantwoordelijkheid om opgaven en uitdagingen op een aantal verschillende beleidsterreinen aan te pakken. Zo krijgen verouderde en/of onbenutte maar goed gelegen plekken, een nieuw leven en worden nieuwe woonmilieus aan de stad toegevoegd die inspelen op de woningvraag en waarbij we tevens oplossingen ontwikkelen voor vraagstukken rond energietransitie, mobiliteit en arbeidsmarkt.

Het Intensiveringsprogramma loopt langs drie lijnen:

1. Concrete transformatieprojecten versneld tot uitvoering brengen
2. Gemeenschappelijke problemen doorgronden en oplossen
3. Opgedane kennis verankeren in onderwijs en opleidingen

In dit programma focussen we op binnenstedelijke gebiedstransformaties. Dat neemt niet weg dat we ook andere opgaven hebben binnen onze stedelijke agglomeraties, zoals het verbeteren van achterstandswijken, energietransitie in de bestaande woningvoorraad en woningproductie aan de randen van de stad. Het is dus niet het één of het ander, het is èn-èn en bovendien in samenhang met elkaar.

Lijn 1. Concrete transformatieprojecten versneld tot uitvoering brengen

Van praten naar doen

Dit programma is alleen succesvol als het leidt tot meer binnenstedelijke transformatieprojecten die sneller tot uitvoering komen met meer kwaliteit. Daar zijn onze inspanningen op gericht, want dat gaat niet vanzelf. Elk project kent uitdagingen en knelpunten. In veel gevallen is maatwerk nodig. Maar vaak gaat het ook om gelijksoortige vragen en knelpunten die door gezamenlijke actie versneld tot een oplossing gebracht kunnen worden. Dat vraagt om een programmatische aanpak, waarin concrete transformatieprojecten een speciale status verkrijgen. Daarmee krijgen betrokkenen toegang tot kennis en ervaring van elders. Tegelijkertijd wordt daarmee de zichtbaarheid en herkenbaarheid van de individuele transformatieprojecten en van het programma verhoogd. Dat verbreed en versterkt het maatschappelijke en politieke draagvlak voor die grote opgave.

Selectie van transformatieprojecten

Een van de eerste acties binnen het Intensiveringsprogramma is het opstarten van een procedure waarin gemeenten en marktpartijen worden opgeroepen om (plannen voor) concrete gebiedstransformaties in te dienen. Daaraan voorafgaand zullen de partijen gezamenlijk selectiecriteria opstellen op basis van onderstaande globale indicatie.

Het gaat om gebiedstransformaties die passen binnen de bestaande Rijkskaders en die:

- geconfronteerd worden met uitdagingen en knelpunten waardoor realisatie niet vanzelfsprekend is;
- in de beginfase van ontwikkeling zitten of waarvan verwacht mag worden dat die op korte termijn in ontwikkeling genomen gaan worden;
- een belangrijk deel van de lokale/regionale woningvraag kunnen accommoderen;
- een bovengemiddelde complexiteit kennen;
- betekenisvol zijn binnen de betreffende gemeente of regio en draagvlak hebben;
- een voorbeeldwaarde kunnen hebben voor andere binnenstedelijke locaties.

De te selecteren transformatieprojecten maken gezamenlijk de volle breedte van de problematiek zichtbaar en benadrukken de grote economische en maatschappelijke belangen die hiermee gemoeid zijn. In eerste instantie is er geen limiet aan het aantal transformatieprojecten dat binnen het programma wordt toegelaten. Gedacht wordt aan enige tientallen projecten. Mogelijk wordt na enige tijd een tweede groep transformatieprojecten geselecteerd.

Betekenis van het programma voor de geselecteerde transformatieprojecten

De transformatieprojecten binnen het intensiveringsprogramma zijn verantwoordelijk voor hun eigen succes. Dat begint bij een goede regionale inbedding en bij het ontwikkelen van lokale ontwikkelingskracht. Deelname aan het programma mag er niet toe leiden dat partijen gaan afwachten wat er aan kennis en kunde elders ontwikkeld wordt en of er eventuele Rijksmiddelen beschikbaar komen. Voorwaarde voor deelname aan het intensiveringsprogramma is dat partijen bereid zijn actief mee te werken aan gezamenlijke kennisontwikkeling en -deling.

Deelname geeft betrokken partijen het recht om deel te nemen aan alle activiteiten binnen het Intensiveringsprogramma. De meest toonaangevende projecten spelen een belangrijke rol in de communicatie over het programma. Indien nodig is vanuit het Intensiveringsprogramma (beperkt) budget beschikbaar voor advies, begeleiding en organisatie.

Voor het oplossen van specifieke knelpunten kan mogelijk een beroep worden gedaan op ontheffing van regelgeving of op experimenteerartikelen in relevante regelgeving. Waar zinvol en mogelijk zal vanuit het Rijk medewerking worden verleend aan het ontschotten van (toegezegde) financiële (rijks)middelen.

De inzet is dat (een aantal) transformatieprojecten binnen het intensiveringsprogramma showcases worden waar het gaat om de energietransitie en realisatie van duurzaamheidsdoelstellingen. Mogelijk kan een beroep worden gedaan op eventueel daarvoor beschikbare (rijks)middelen.

Regionaal schaalniveau

In veel gevallen is het regionale schaalniveau het juiste aangrijpingspunt. Samenwerking binnen regionale netwerken, zoals de MRA, MRDHR, B5 en SRE, wordt steeds belangrijker. Op diverse dossiers, zoals de woningbouwprogrammering en de aanpak van bedrijventerreinen, blijkt regionale samenwerking zijn vruchten af te werpen. Waar mogelijk en zinvol wordt binnen het programma gebruik gemaakt van (bestaande) regionale kennisstructuren.

Beleidsmatige inbedding resultaten

In de komende periode werken veel gemeenten aan omgevingsvisies. De kennis en ervaring opgedaan binnen dit programma en in de concrete transformatieprojecten kan daarbij benut worden en omgekeerd. Tevens worden de ervaringen in het programma zoveel mogelijk benut op nationaal niveau in de Novi, de omgevingswet en de aanvullingswet grondeigendom.

Lijn 2. Gemeenschappelijke problematiek doorgronden en oplossen

Samen werken aan haalbare business cases

Meest genoemd knelpunt bij gebiedstransformaties betreft de financiën. Uiteindelijk moet het gaan om haalbare businesscases en een heldere verdeling in verantwoordelijkheden tussen marktpartijen en overheden. Dat vraagt om een goede balans tussen publieke wensen en de marktmogelijkheden, gedurende de vaak lange looptijden van de gebiedstransformaties. Het oplossen van de financiële knelpunten in de gebiedstransformaties is urgent en wordt binnen het intensiveringsprogramma met prioriteit opgepakt.

Financiële knelpunten hangen samen met de complexiteit van binnenstedelijke gebiedstransformaties. Het gaat om doorgaans grootschalige, langjarige operaties waarbij veel partijen met verschillende belangen betrokken zijn en die zeer omvangrijke voorinvesteringen vergen. De risico's daarbij zijn groot, niet in de laatste plaats omdat tijdens de looptijd van dergelijke gebiedstransformaties zowel de vraag vanuit de markt kan veranderen, als de publieke ideeën over wat wenselijke ontwikkelingen zijn. Bijna altijd doet zich tijdens de looptijd van een specifieke gebiedstransformatie een of meerdere keren een terugval in de economie voor, waardoor de financiële haalbaarheid van planonderdelen al dan niet tijdelijk onder druk komt te staan.

Voor gemeenten is het doen van voorinvesteringen veel minder vanzelfsprekend dan voorheen. Ook projectontwikkelaars hebben minder gemakkelijk investeringsmiddelen beschikbaar voor omvangrijke, langjarig verwervingen. Vragen zijn er over wie (gemeenten, corporaties, ontwikkelaars, bouwbedrijven, beleggers, afnemers, vastgoedfinanciers) welke investeringen kan doen, hoe de risico's hanteerbaar gemaakt kunnen worden, welke partij geschikt is om welke risico's te dragen en onder welke condities?

Het is onmogelijk om generieke uitspraken te doen over de financiële uitdagingen bij transformatieprojecten en hoe die opgelost zouden kunnen worden. Dat lukt alleen als op het niveau van het concrete transformatieproject de business case transparant wordt gemaakt en inzicht wordt geboden in welke investeringen aan publieke en private kant noodzakelijk zijn en welke opbrengsten daar (in de volle breedte) aan toegerekend kunnen worden. Kennis, kunde en wederzijds begrip tussen publieke en private partijen zijn nodig om tot goede samenwerkings- en financieringsafspraken te komen. Bereidheid om open het gesprek aan te gaan over publieke eisen

en wensen enerzijds en over marktrisico's en –rendementen anderzijds is daarbij essentieel. Het intensiveringsprogramma moet daarbij een katalyserende rol vervullen.

Mogelijke inzet van publieke middelen

Volgens onderzoek van onder andere Rebel en Fakton blijven - ook wanneer alle mogelijke maatregelen zijn genomen om de business case rond te krijgen – bij veel complexe binnenstedelijke gebiedstransformaties aanmerkelijke financiële tekorten bestaan. Tekorten die primair op het conto te schrijven zijn van de flankerende investeringen, waaronder aanpassing van de infrastructuur, verwervingen en milieusaneringen. De mogelijkheden en onmogelijkheden van de inzet van publieke middelen hierbij en van regionale gebiedsgerichte fondsen worden binnen Intensiveringsprogramma nader onderzocht.

Vanaf de jaren '70 van de vorige eeuw is er altijd financiële steun geweest voor binnenstedelijk bouwen en transformatie vanuit de Rijksoverheid. Sinds 2014 zijn er geen algemene rijkssubsidies beschikbaar specifiek voor binnenstedelijke gebiedstransformatie. Wel is het besef groeiende dat met het versnellen en opschalen van binnenstedelijke gebiedstransformaties een groot aantal nationale publieke belangen gediend worden, met name waar het gaat om de energietransitie, de mobiliteitsopgave, het tegengaan van segregatie en sociale uitsluiting op het woondomein. Voor een aantal van die publieke belangen zijn geoordeelde Rijksmiddelen beschikbaar. Onderdeel van dit programma is om zicht te krijgen op de mogelijkheden om reeds beschikbare Rijksmiddelen (en eventuele nieuwe middelen, afhankelijk van de keuzes van een nieuw kabinet) gezamenlijk in te zetten voor binnenstedelijke gebiedstransformaties, om zodoende te komen tot een efficiëntere besteding van middelen en het behalen van Rijksdoelen.

Inzicht in en begrip van algemene problematiek rond binnenstedelijke gebiedstransformaties

Een belangrijk onderdeel van het Intensiveringsprogramma is om scherper in beeld te krijgen welke belangrijke problemen er naast de financiën spelen, deze te analyseren en er concrete, praktische en herhaalbare oplossingen voor te zoeken mede op basis van ervaringen elders. We gaan echter niet een heel onderzoeksprogramma optuigen. Focus en pragmatiek zijn essentieel. Het programma mag niet verzanden in een praatcircus.

Belangrijke vragen betreffen toepassingsmogelijkheden van de Omgevingswet; nieuwe, flexibele bestemmingsplannen en omgevingsplannen; nieuwe contract- en concessievormen die voortbouwen op de ervaringen opgedaan in PPS-en en gemeenschappelijke grexen; tenders en marktselecties toegesneden op gebiedstransformaties.

We werken vraaggericht, waarbij de opgaven en vragen op lokaal niveau vanuit concrete transformatielocaties leidend zijn en waarbij in lokale en landelijke (kennis)netwerken wordt samengewerkt om tot concrete oplossingen te komen die de lokale opgaven verder brengen. Studies die zijn uitgevoerd in het kader van de City Deal Binnenstedelijk Bouwen en Transformatie bieden al handvatten en instrumenten voor gemeenten en marktpartijen om mee aan de slag te gaan. Aanhaken bij de relevante opleidingsinstituten is hierbij voor de hand liggend. De TU-Delft, die ook nauw betrokken is bij de City Deal, zal hierbij een spilfunctie vervullen.

Aanpalende ambities en vraagstukken

Ook de grote veranderingen in mobiliteit en de noodzaak om binnenstedelijke transformatiegebieden beter en multimodaal bereikbaar te maken vormen een grote uitdaging. Datzelfde geldt voor de energietransitie en de noodzaak om binnenstedelijke transformatiegebieden geheel CO2-neutraal te maken. Gezamenlijk kennisontwikkeling en het delen van geslaagde toepassingen helpen om ook op die terreinen snelheid te kunnen maken en om dubbel werk te voorkomen.

Lijn 3. Opgedane kennis verankeren in onderwijs en opleidingen

Een belangrijk doel van dit Intensiveringsprogramma is om kennis op te bouwen, uit te wisselen en verder te brengen. Tijdens de crisis is een hele generatie professionals nagenoeg weggevaagd. Zowel bij gemeenten als bij marktpartijen moet de vakkennis weer worden opgebouwd, uiteraard met de vaardigheden die de huidige tijd vraagt. Er kan een 'school' voor gebiedstransformatie/ontwikkeling ontstaan door de resultaten van dit programma te verankeren in onderwijs en opleidingen. We koersen op het versterken en uitbreiden van het bestaande opleidingsaanbod van kennisinstellingen, zoals TU Delft, de MCD, Platform31, de Bestuursacademie, de VVG, de VPNG (Vereniging van Projectmanagers Nederlandse Gemeenten), DSO (Netwerk Directeuren Stedelijke Ontwikkeling), de NEPROM en anderen.

De TU Delft (Praktijkleerstoel Gebiedsontwikkeling en Urban Development Management), die ook nauw betrokken is bij de City Deal Binnenstedelijk Bouwen en Transformatie, krijgt hierin een coördinerende rol. De rol van de TU Delft concentreert zich op drie aspecten:

1. Het bundelen en toegankelijk maken van de kennis die reeds beschikbaar is uit andere trajecten en onderzoeken.
2. Het systematisch volgen en evalueren van een aantal pilotprojecten. Doel hiervan is om geleerde lessen goed te verankeren en te kunnen benutten in het onderwijs.
3. Inbrengen van kennis en ervaring vanuit het Intensiveringsprogramma en van daarbuiten bij de vernieuwing van onderwijs en opleidingen.

Uitgangspunt is dat opleidingen zich zelf kunnen bedruipen vanuit deelnemersgelden, maar dat bij het ontwikkelen van nieuwe opleidingen of opleidingsmodulen vanuit het Intensiveringsprogramma bescheiden ondersteuning kan worden ingezet.

Daarnaast wordt nagedacht over maatwerk in opleiding en training, zoals:

1. Training on the job, waaronder tijdelijke begeleiding en coaching binnen een project.
2. Trainingen op maat voor individuele regio's, gemeenten, bedrijven.
3. Advisering over inhoud, proces of financiën.
4. Roadshow op basis van de bevindingen in het Intensiveringsprogramma.
5. Speciale kennisbijeenkomsten over gebiedstransformatie voor bestuurders, gemeenteraadsleden, ambtenaren of verschillende niveaus binnen private partijen.

Bezien moet worden of dat onderdeel kan zijn van de activiteiten die binnen het Intensiveringsprogramma worden georganiseerd of dat hiervoor aanvullende onderwijsactiviteiten gewenst zijn.

Organisatie, begroting en bijdragen

In een aparte bijlage zijn de organisatie van het Intensiveringsprogramma, de daarmee gemoeide kosten en de bekostiging nader beschreven.

Bijlage: Organisatie, begroting en bijdragen Intensiveringsprogramma

Betrokken partijen

Het programma is een gezamenlijk initiatief van overheden (provincies, G4 en G32) en marktpartijen (NEPROM, Bouwend Nederland, IVBN en NVB) en wordt ook gezamenlijk aangestuurd en bekostigd, met een financiële bijdrage vanuit het Rijk.

Primaire partners in het Intensiveringsprogramma zijn de bij de lokale gebiedsontwikkelingen betrokkenen. Dat betreft zowel de gemeentelijke bestuurders als betrokken ambtenaren en de betrokkenen vanuit de marktpartijen. Daarnaast zullen ook betrokkenen vanuit maatschappelijke organisaties en eventuele adviseurs kunnen participeren in de activiteiten die binnen het Intensiveringsprogramma worden ontplooid.

Vertrekpunt voor het programma zijn de decentrale opgaven en belangen. Daarover worden waar nodig en mogelijk afspraken met het Rijk gemaakt. Wat betreft afspraken kan gedacht worden aan ruimte in wet- en regelgeving en ontschotting van inzet van bestaande financiële middelen. Het Rijk is partner en faciliteert waar mogelijk.

De brede opgave van het Intensiveringsprogramma Binnenstedelijke Gebiedstransformaties bestrijkt het werkkterrein van verschillende ministeries, waaronder die van BZK, IenM en EZ, waarbij de minister van BZK richting de andere departementen een regisserende rol vervult. Daarbij is onder andere de vraag aan de orde hoe de publieke belangen en doelstellingen die vanuit de andere departementen behartigd worden (zoals energieneutraal, optimaal OV-ontsloten, etc.), vanuit de binnenstedelijke gebiedstransformaties optimaal bediend kunnen worden. Daarbij zou mogelijk ook de inzet van extra middelen aan de orde kunnen zijn.

Provincies nemen deel in de regionaal ingebedde pilotprojecten. Zij faciliteren zoveel mogelijk in de transformatieprojecten, onder meer door mee te denken, experimenteeruimte te bieden en eventueel provinciaal beleid aan te passen.

Aansturing en uitvoering

De basis van het programma bestaat uit de groep bestuurders van de betrokken overheden en marktpartijen. Dit bestuurlijk platform, met daarbij aangehaakt betrokken koepels en TU Delft, komt één keer per jaar bij elkaar (of vaker indien gewenst) en bewaakt op hoofdlijnen de doelstellingen, de uitvoering en de (tussentijdse) resultaten van het Intensiveringsprogramma.

De dagelijkse aansturing vindt plaats vanuit een stuurgroep met daarin (een vertegenwoordiging van) de meest betrokken koepelorganisaties en/of waar mogelijk en zinvol vertegenwoordigers van gemeenten en marktpartijen. De stuurgroep overlegt periodiek (maandelijks) met de programmamanager/directeur over de uitvoering van het programma. De stuurgroepleden zorgen voor gedegen communicatie en terugkoppeling naar de eigen achterban.

De dagelijkse uitvoering is in handen van een deskundige programmadirecteur, aangestuurd door de Stuurgroep. De praktische uitvoering van het programma wordt neergelegd bij Platform31, die daartoe een programmateam in het kleven roept met programmamanager, -secretaris en – medewerkers. De programmadirecteur organiseert met het programmateam bij Platform31 in samenspraak met de stuurgroep uiteenlopende activiteiten om het programma tot een succes te maken. Hij is tevens ambassadeur en boegbeeld van het programma, die de relaties op bestuurdersniveau onderhoudt.

Ondersteuning in de uitvoering en een stevige verankering binnen de achterbannen wordt geboden vanuit de diverse betrokken koepels. Daarnaast verwachten we van de deelnemende gemeenten, marktpartijen en andere betrokkenen bij de pilotprojecten dat hun eigen medewerkers een bijdrage leveren aan de benodigde activiteiten (capaciteit en zo mogelijk ook faciliteiten). De betrokken kennisinstellingen leveren een bijdrage aan de activiteiten met de nadruk op kennisdeling.

Activiteiten

Het intensiveringsprogramma is gericht op de uitvoering van concrete binnenstedelijke transformatieprojecten. Het gaat om versnellen, opschalen en verbeteren. Instrumenten daarbij zijn onder andere communicatie, kennisontwikkeling, kennisdeling, begeleiding, advisering en bemiddeling.

In het kader van het intensiveringsprogramma worden onder andere een website, nieuwsbrieven en andere media ingezet om over het programma, de transformatieprojecten en de resultaten te communiceren.

Er worden kleinschalige themabijeenkomsten georganiseerd met een beperkt aantal deelnemers vanuit de transformatieprojecten, met als doel nieuwe kennis te genereren en om gezamenlijk concrete vraagstukken op te lossen. Er is vanuit het programma beperkt budget beschikbaar voor externe ondersteuning en advisering.

Er worden daarnaast verschillende typen grootschalige bijeenkomsten georganiseerd om de voortgang binnen het programma bredere bekendheid te geven en om de opgedane kennis breed te delen.

Voor concrete transformatieprojecten binnen het programma wordt op afroep en naar behoefte begeleiding en advisering beschikbaar gesteld, en waar nuttig bemiddeling richting de ministeries.

Bij de uitvoering van het programma wordt zoveel aangesloten bij en gebruik gemaakt van bestaande netwerken en instituties.

Planning en looptijd

In september/oktober moet de formele vaststelling van dit programma plaatsvinden met het commitment van de diverse partners.

Parallel daaraan worden afspraken gemaakt over programmadirectie en –management en de uitvoering.

In oktober vindt een oproep plaats aan gemeenten, provincies, marktpartijen om transformatieprojecten aan te melden en om toe te treden tot het intensiveringsprogramma.

Tijdens het congres Stad op 30 oktober vindt de formele kick-of plaats.

Een eerste landelijk congres over het Intensiveringsprogramma vindt nog in 2017 plaats.

Het Intensiveringsprogramma Binnenstedelijke Gebiedstransformaties is een meerjarig programma, dat in eerste instantie een looptijd van vier jaar heeft. In het vierde jaar evalueren we de resultaten en kijken we wat er verder nodig is. Bij gebleken succes kunnen we het programma verlengen, als dit in een behoefte voorziet op grond van de evaluatie.